

תכנות מונחה עצמים בשפת C++

אוהד ברזילי

אוניברסיטת תל אביב

עיצוב מחלקות דוגמא מודרכת

המצגת מכילה קטעים מתוך מצגת של פרופ' עמירם יהודאי
ע"פ הספר:

Object-Oriented Software Construction, 2nd edition,
by Bertrand Meyer (Prentice Hall) .

כל הזכויות שמורות למחברים

הערות על טיפוסים

- הפרה של כללי הטיפוס קורת כאשר עבור הקריאה $x.f(arg)$, כש- x מתייחס לעצם OBJ:
  - אין ל OBJ התכונה f (או שהיא אינה זמינה עבורו)
  - התכונה קיימת אך הטיפוס של arg אינו מתאים עבורה ואין לו המרה (casting) לטיפוס מתאים
- הפרה של כללי טיפוס ניתן למצוא סטטית (טעות קומפילציה) או דינאמית (בזמן ריצה)

הערות על טיפוסים

■ הבעיה מורכבת משני חלקים:

– בעיית הטיפוס (typing) – האם בזמן ריצה תהיה קיימת תכונה f זמינה עבור OBJ?

– בעיית הקישור (binding) – איזו תכונה תתבצע בפועל?

■ ב C++ ברירת המחדל היא קישור סטטי, מתודות virtual יוצרות קישור דינאמי

■ בדיקת הטיפוס ב C++ היא תמיד סטטית

הערות על טיפוסים

■ ראינו במהלך הקורס שתי בעיות שיוצרת בדיקת טיפוסים סטטית:

– בעיית השונות המשותפת (covariant), הגדרה מחדש של טיפוס הארגומנטים של מתודות)

– הסתרת תכונות – Descendant hiding - הפיכה של תכונה ציבורית נורשת לפרטית

דוגמא מודרכת

עיצוב מערכת עם לוחות מרובים

- Enquiry on Flights -

Flight sought from: To:

Departure on or after: On or before:

Preferred airline (s):

Special requirements:

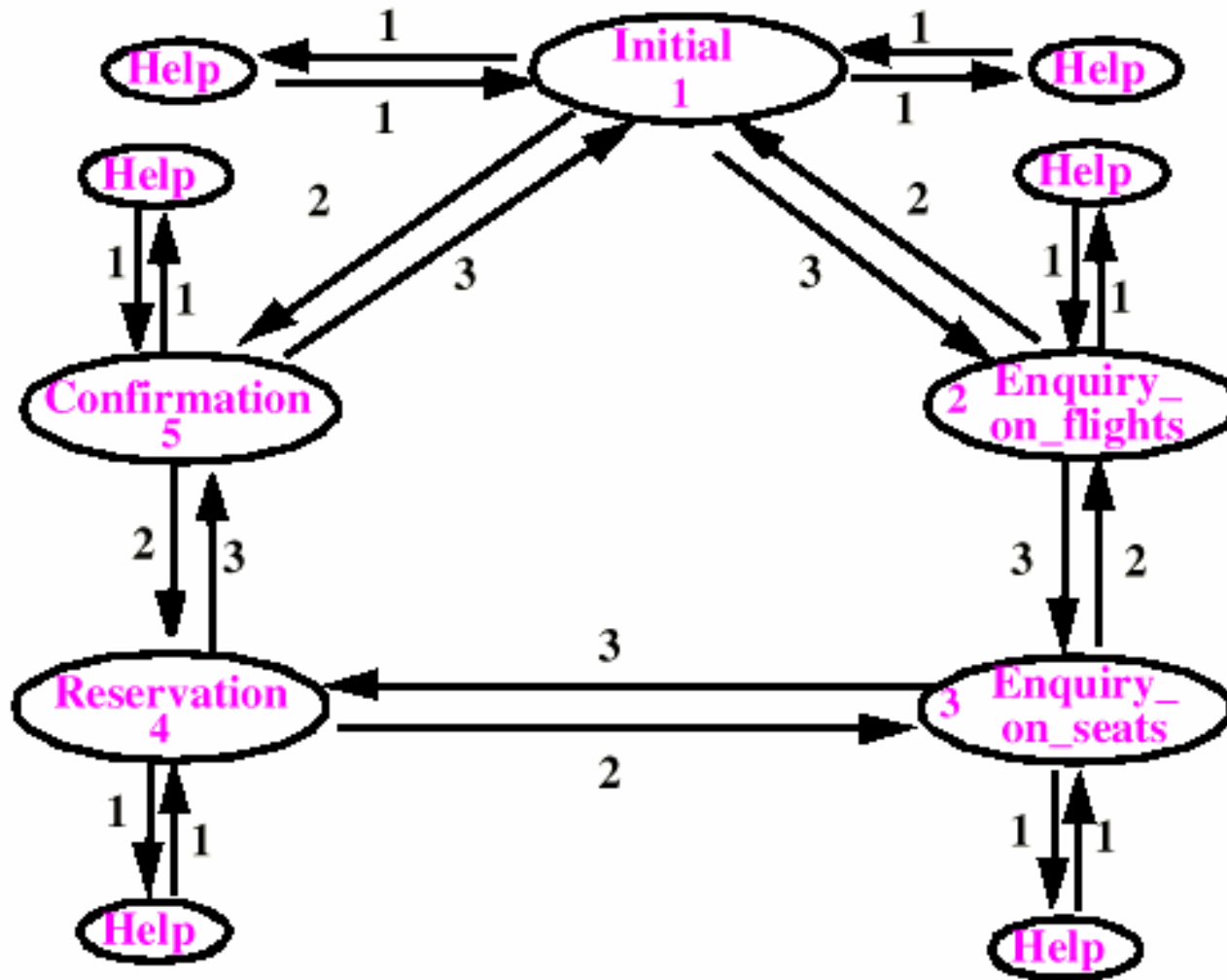
AVAILABLE FLIGHTS: 1

Flt# AA 42   Dep 8:25   Arr 7:45   Thru: Chicago

Choose next action:

- 0 — **Exit**
- 1 — **Help**
- 2 — **Further enquiry**
- 3 — **Reserve a seat**

המערכת כאוטומט מצבים

תכנות מונחה עצמים בשפת C++
אוניברסיטת תל אביב

נסיון ראשון

Enquiry:

“Display *Enquiry on flights* panel”

repeat

“Read user’s answers and choice *C* for the next step”

if “Error in answer”

then “Output appropriate message” **end**

until not “error in answer” **end**

“Process answer”

switch (*C*)

{

case C₀ : **goto** *Exit*

case C₁ : **goto** *Help*

case C₂ : **goto** *Reservation*

...

}

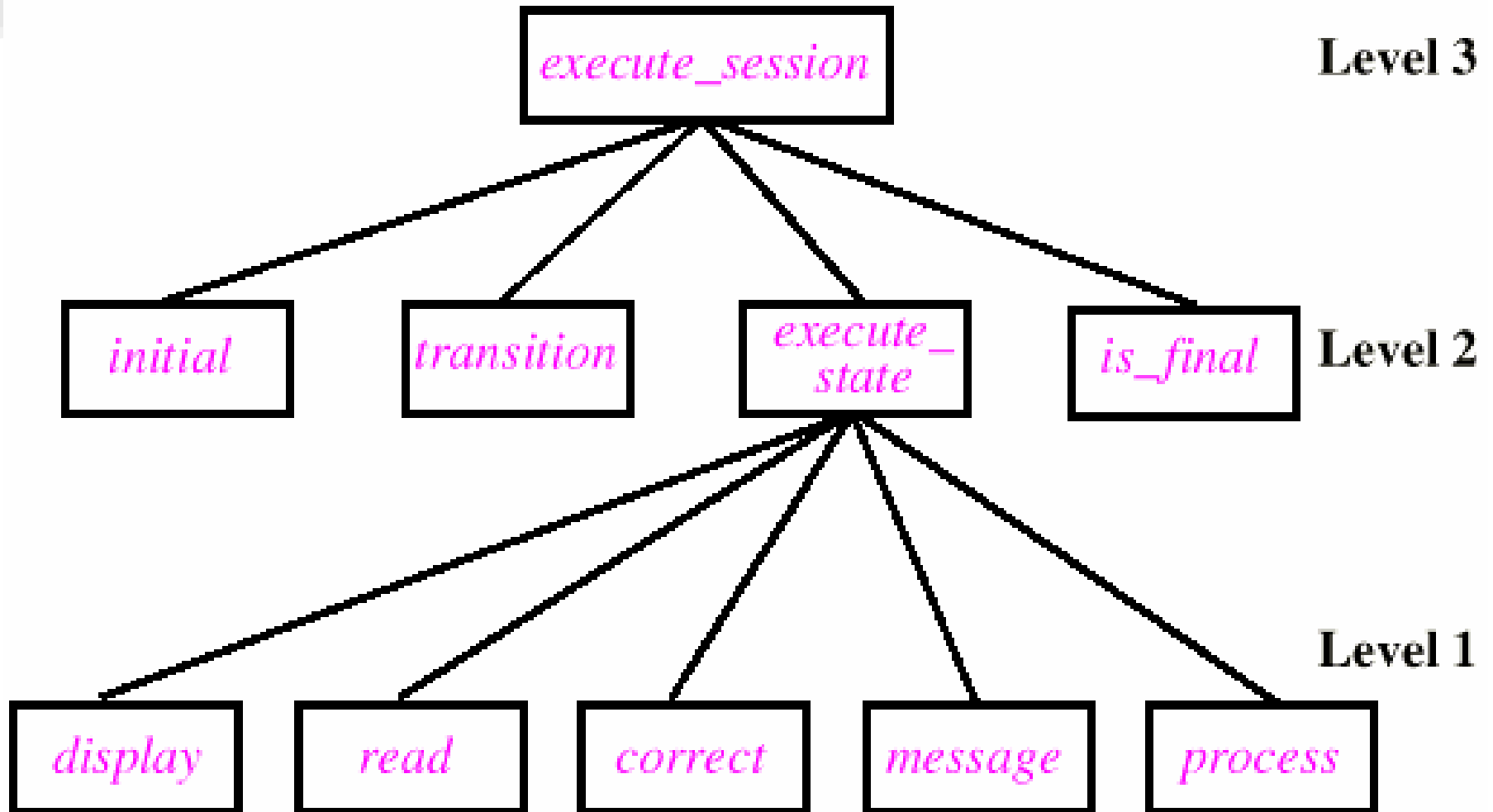

טבלת מעבר מצבים

Choice → ↓ State	0	1	2	3
1 (<i>Initial</i>)	-1	0	5	2
2 (<i>Flights</i>)		0	1	3
3 (<i>Seats</i>)		0	2	4
4 (<i>Reserv.</i>)		0	3	5
5 (<i>Confirm</i>)		0	4	1
0 (<i>Help</i>)		<i>Return</i>		
-1 (<i>Final</i>)				

פירוק פונקציונלי top-down

execute_session()

```
/** Execute a complete session of the interactive system
 */
void execute_session()
{
    int state, choice;

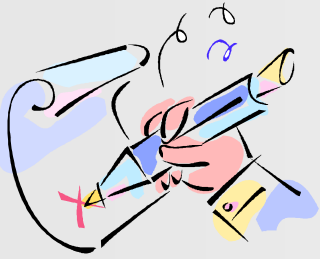
    state = initial();

    while(!is_final(state))
    {
        execute_state(state, choice);
        // Routine execute_state updates value of choice

        state = transition(state, choice);
    }
}
```

execute_state()

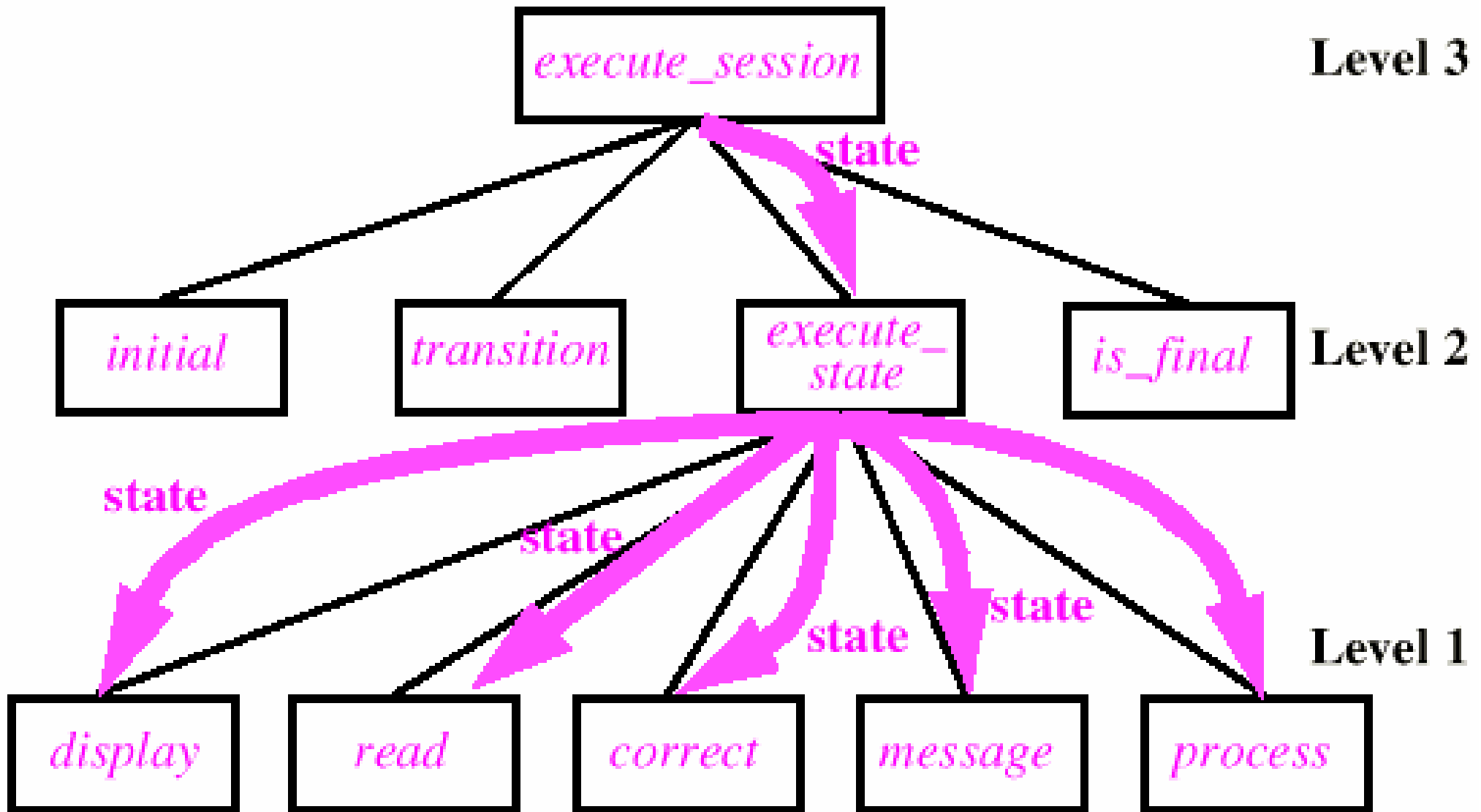
```
/** Execute the actions associated with state s,  
 * returning into c the user's choice for the next state  
 */  
void execute_state (int s, int& c)  
{  
    ANSWER a;  
    bool ok = FALSE;  
  
    while(!ok)  
    {  
        display(s);  
        read(s, a); // a is transferred by reference  
        ok = correct(s, a);  
        if (!ok)  
            message(s, a);  
    }  
    process (s, a);  
    c = next_choice(a);  
}
```


חתימת המתודות

```
void execute_state (STATE s, CHOICE& c);  
void display (STATE s);  
void read (STATE s, ANSWER& a);  
bool correct (STATE s, ANSWER a);  
void message (STATE s, ANSWER a);  
void process (STATE s, ANSWER a);
```

זרימת המידע

נקמת הנתונים

inspect

S

when *Initial* then

...

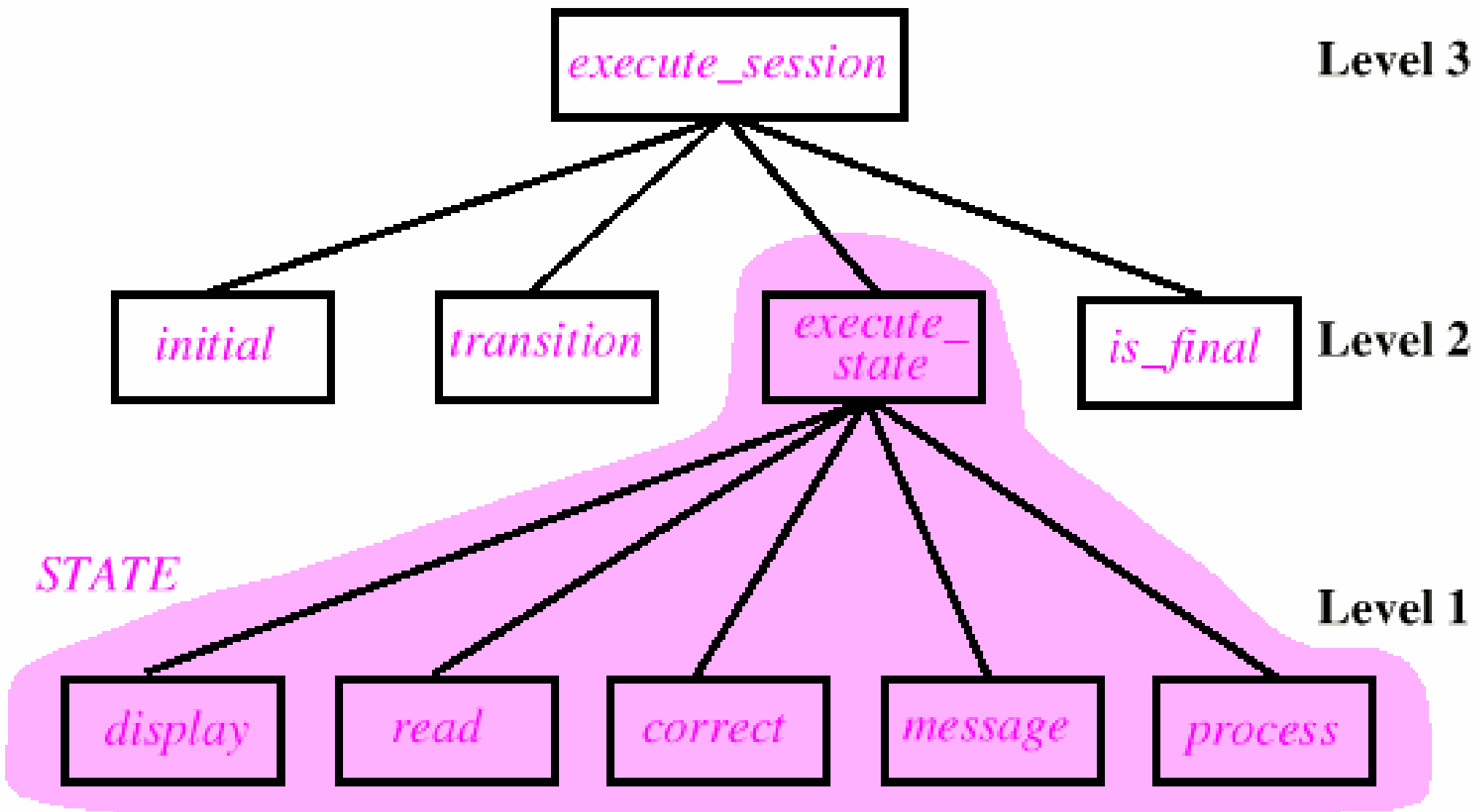
when *Enquiry_on_flights* then

...

...

end

STATE תכונות

STATE כמחלקה

```
class STATE
{
public:
    ANSWER input;
    int choice;

    virtual void execute();
    virtual void display();
    virtual void read();
    virtual bool correct();
    virtual void message();
    virtual void process();
};
```

STATE כמחלקה

```
class STATE
{
    /** User's answer to questions asked in this state */
    ANSWER input;

    /** User's choice for next step */
    int choice;

public:
    /** Display panel associated with current state. */
    virtual void display() = 0 ;

    /** Is input a correct answer? */
    virtual bool correct() = 0;
};
```

STATE כמחלקה

```
/** Execute actions associated with current state
 * and set choice to denote user's choice for next state.
 * @post: ok
 */
void STATE::execute()
{
    bool ok = FALSE;

    while(!ok)
    {
        display();
        read();
        ok = correct();

        if (!ok)
            message();

        process();
    }
}
```

STATE כמחלקה

```
class STATE
{
    /** get user's answer into input and choice into choice
     */
    virtual void read() = 0;

    /** Output error message corresponding to input
     * @pre: !corrent()
     */
    virtual void message() = 0;

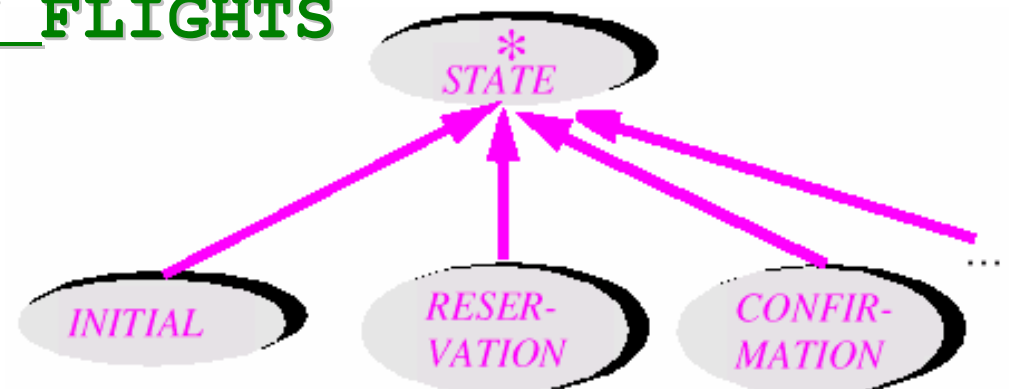
    /** Process input
     * @pre: correct()
     */
    virtual void process() = 0;
};
```

מצבים ספציפיים יורשים מ STATE

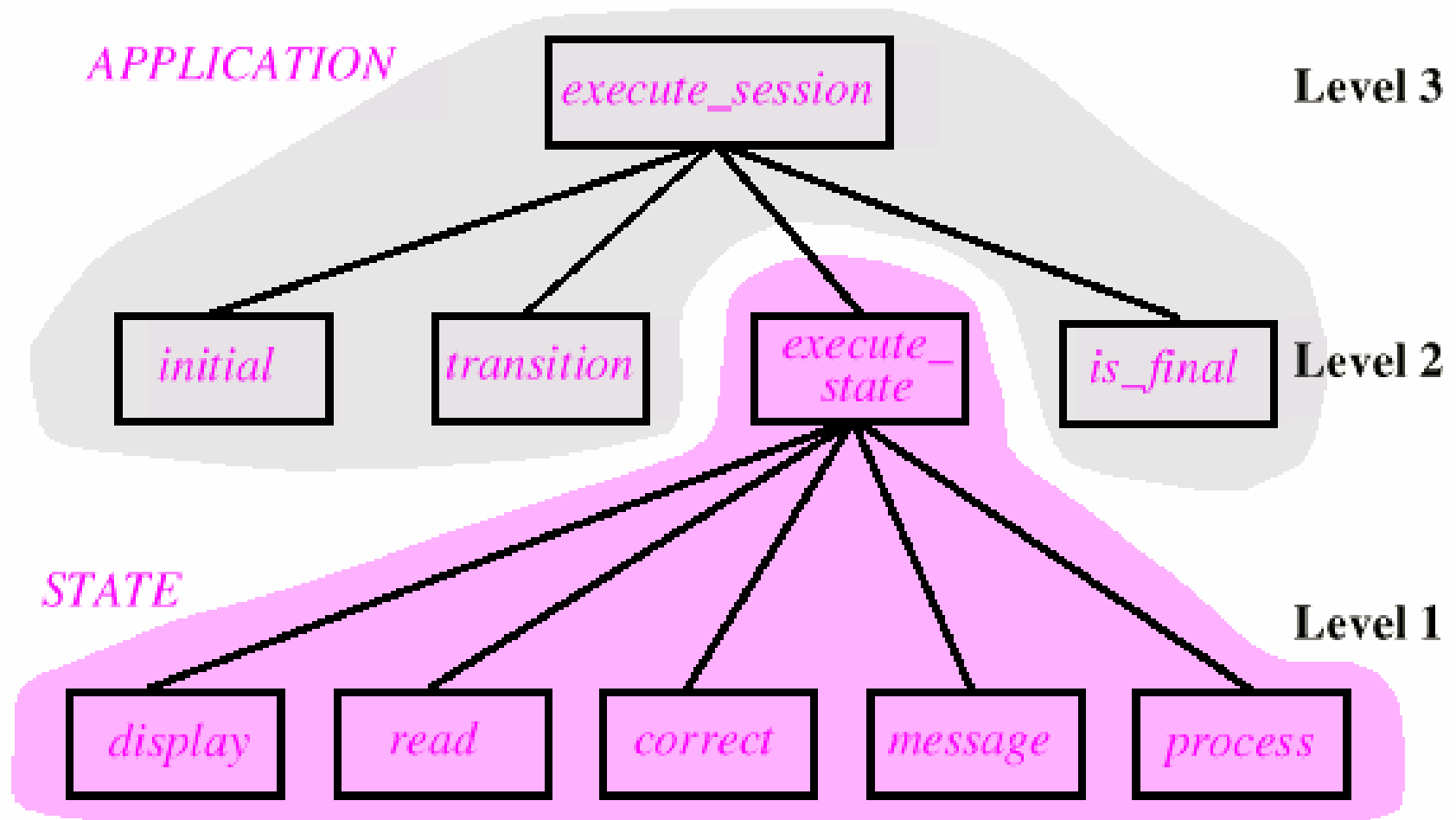
```
class ENQUIRY_ON_FLIGHTS : public STATE
{
    void display()
    { /* Specific display procedure */ }
```

... And similarly for read, correct, message and process...

```
}; // class ENQUIRY_ON_FLIGHTS
```


תכונות של STATE ושל APPLICATION

המחלקה APPLICATION

משתמשת ב STATE

```
/** "Interactive panel-driven applications"
 *  inv: transition.size1() = associated_state.size()
 */
class APPLICATION
{
public:
    /** Allocate application with n states and m
     *  possible choices
     */
    APPLICATION (int n, int m) :
        transition (n+1,m+1), associated_state(n+1)
    {}

    /** Initial state's number */
    const int initial;
```

המחלקה APPLICATION

```
/** Perform a user session */  
void execute()  
{  
    STATE *st;  
    int st_number;  
  
    st_number = initial;  
    while(st_number != 0)  
    {  
        st = associated_state.item(st_number);  
        st->execute();  
        // This refers to the execute procedure of STATE  
  
        st_number = transition.item(st_number, st->choice);  
    }  
}
```


המחלקה APPLICATION

```
/** Element change
 * Enter state st with index sn.
 * @pre: 0 < sn && sn <= associated_state.size()
 */
void put_state (STATE st, int sn)
{
    associated_state.put (st, sn);
}

/** Define state number sn as the initial state
 * @pre: 0 < sn && sn <= associated_state.size()
 */
void choose_initial (int sn)
{
    initial = sn;
}
```

המחלקה APPLICATION

```
/** Enter transition labeled label from state number
 * source to state number target
 * @pre: 1 <= source
 * @pre: source <= associated_state.size()
 *
 * @pre: 0 <= target
 * @pre: target <= associated_state.size()
 *
 * @pre: 1 <= label; label <= transition.size2()
 */
void put_transition (int source, int target, int label)
{
    transition.put(source, label, target);
}
```

המחלקה APPLICATION

private:

```
C2DVector<int> transition;
```

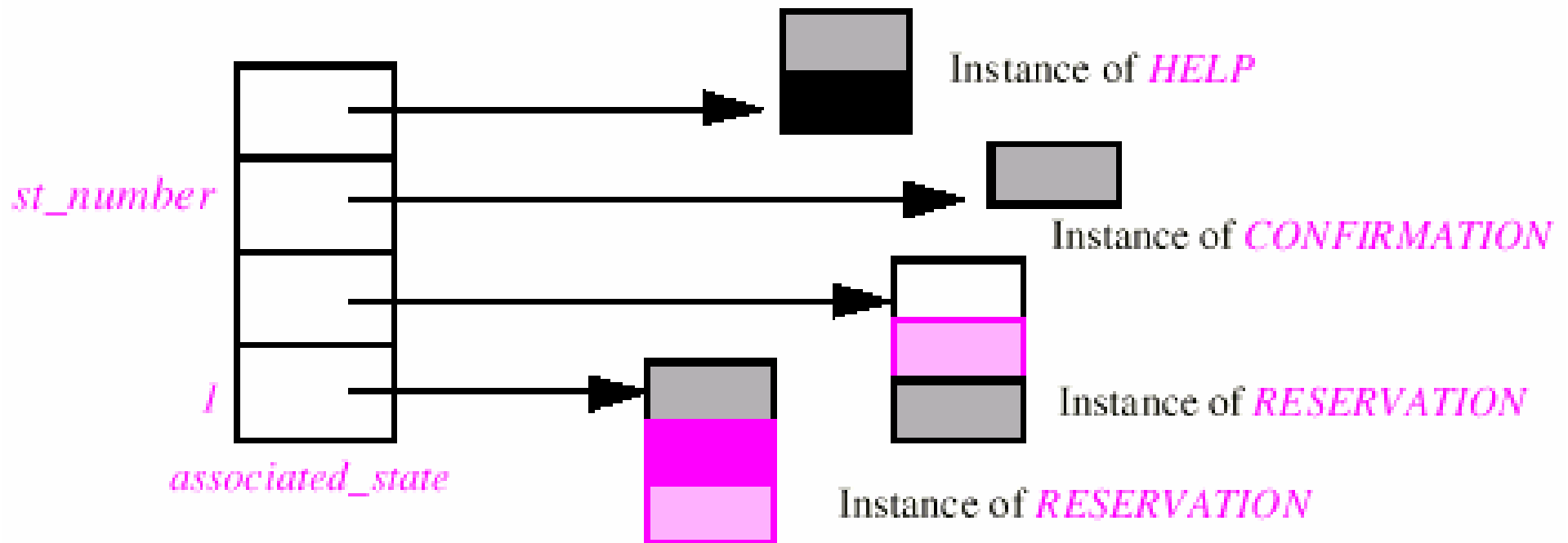
```
vector<STATE *> associated_state;
```

```
//...
```

```
}; // class APPLICATION
```

המחלקה APPLICATION

■ היישום מחזיק מערך פולימורפי של STATES

בניית יישום

■ אתחול עצם של APPLICATION:

```
APPLICATION air_reservation(number_of_states,  
    number_of_possible_choices);
```

■ הגדרים המצבים השונים ומספורם:

```
air_reservation.put_state(s, i);
```

■ בחירת המצב ההתחלתי:

```
air_reservation.choose_initial(i0);
```

■ הגדרת המעבר ממצב למצב:

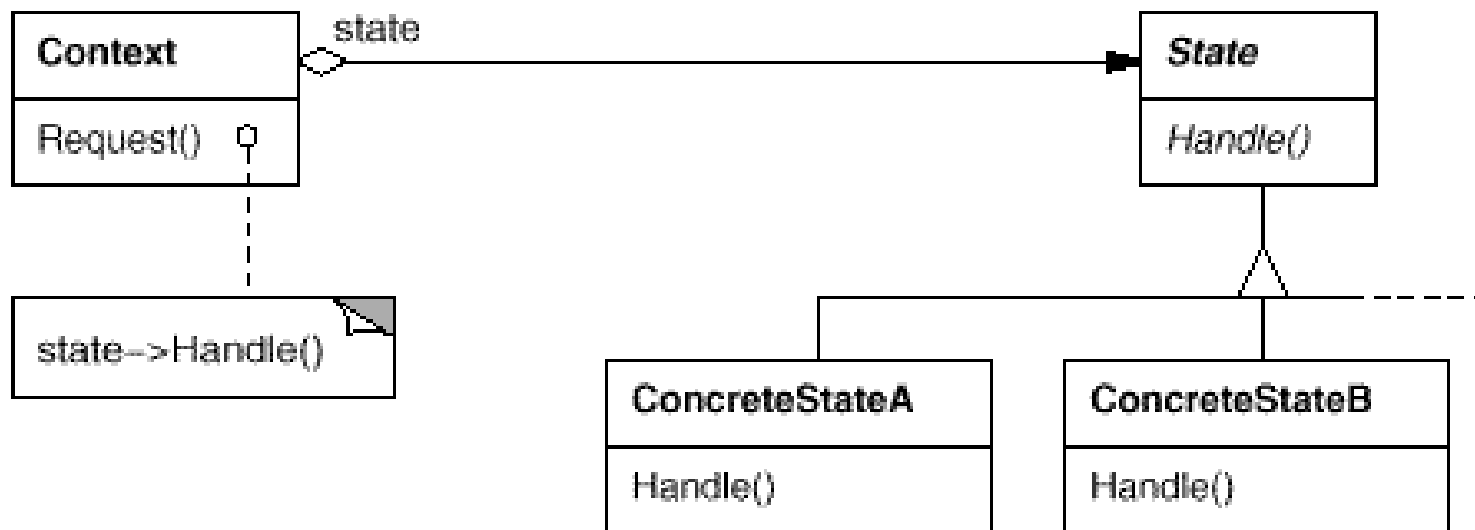
```
air_reservation.enter_transition(sn, tn, l);
```

■ הפעלת היישום:

```
air_reservation.execute();
```

תבנית העיצוב STATE

■ המקרה הכללי:

■ כלפי חוץ נראה כאילו ה context משנה את טיפוסו בצורה דינאמית

תבנית העיצוב STATE

- התבנית מרכזת התנהגות תלוית מצב למחלקה נפרדת
  - המצבים עצמם לא 'מודעים' לקיומם של מצבים אחרים ולא יושפעו מהוספה/הסרה/שינוי של מצבים אחרים
- המעבר בין המצבים השונים מופיע בקוד בצורה מפורשת
- אם מצבי הנגזרת לא מכילים שדות ניתן להשתמש באותם מצבים עבור כמה יישומים במקביל (כמה TCPConnection למשל)

חלוקה למחלקות

הערות

מציאת המחלקות

- במערכות רבות קיימת 'אינפלציה' של מחלקות. להלן מספר מאפיינים למחלקות לא נחוצות:
  - מחלקה שמבצעת פעולה אחת בדר"כ צריכה להיות מתודה של מחלקה אחרת (דלת של מעלית)
  - "המחלקה שלי עושה..." – מחלקה אמיתית לא עושה דבר אלא מציעה שרותים
  - שמות ביצועיים (imperative) – מחלקה לא תיקרא בשם פועל

מציאת המחלקות

- חלוקה בוסרית (premature classification) – ירושה מבטאת הפשטה של המערכת. כל עוד המערכת לא מסובכת אין צורך לפשט (SAN_FRANCISCO ו-HOUSTON יורשות מ CITY)
- מחלקות ללא פקודות – בדרך כלל מעידות על struct ולא מחלקה
- מחלקות המבטאות כמה הפשטות

שם המחלקה

■ שם המחלקה יהיה:

– שם עצם (אולי מתואר) כגון: *TREE, LINKED_LIST, LINE_DELETION*

או

– (במקרה שהמחלקה מופשטת) תואר, כגון: *COMPARABLE, NUMERIC*